

109**II**

Total No. of Questions : 16
Total No. of Printed Pages : 4

Regd.
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - II
SANSKRIT - PAPER - I
(Second Language)

4124257**Max. Marks : 100****Time : 3 Hours****Note :**

- All questions should be attempted.
- Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.
- The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.
- The bits of a question should be attempted together.

सूचना :

- सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः।
- (ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय - प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव (देवनागरिलिप्या) समाधातव्याः।
- (iv) सर्वे प्रश्नाः अनुक्रमेणैव समाधातव्याः।

1x6=6

- एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत।
(अ) संपत्सु कर्कशम्।
(आ) वेषं जनकात्मजम्।

1x6=6

- एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त।
(अ) दशरथस्य दुःखं कथं स्वयंकृतमासीत्?
(आ) उपवासदीक्षिताः कपयः कथं बुभुक्षापीडिताः?

1x6=6

- एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त।
(अ) भोजमहाराजस्य यशः कीदृशमिति वर्णयत।
(आ) वर्षादेव्याः परिदेवनं संक्षेपेण लिखत।

4x2=8

- चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत।
(अ) चाणक्यः कस्य राज्ञः अमात्यः?
(आ) राजमान्निवाच्याः के भवन्ति?
(इ) वोपदेवविरचितः व्याकरणशास्त्रग्रन्थः कः?

- (ई) कृपणः किमर्थं सम्मानितवान् ?
 (उ) द्वितीयः राजमार्गे गच्छन् कं दृष्टवान् ?
 (ऊ) पेटिकायां व्यापारी किम् अपश्यत् ?

5. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2x3=6

- (अ) अचक्षुर्विषये घोषं वारणस्येव नर्दतः ।
 (आ) मनीषिभिस्साप्तपदीनमुच्यते ।
 (इ) धरणिममरवाणि ! प्राप्य नाकीकरोषि ।
 (ई) उपोष्य धर्मं प्रथमं कुरुध्वम् ।

4124257

6. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2x3=6

- (अ) निरर्थकः संस्कारः ।
 (आ) ईश्वरे च दरिद्रे च मृत्योः सर्वत्र तुल्यता ।
 (इ) पर्जन्यस्य जलं सर्वेषु महत्त्वपूर्णम् ।
 (ई) जीर्णम् अङ्गे सुभाषितम् ।

4124257

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3x2=6

- (अ) मुनिः दशरथं किमिति शशाप ?
 (आ) कालिदासमहाकवेः काव्ये के ?
 (इ) पुराकृतानि कानि मानवान् रक्षन्ति ?
 (ई) सुकृते दुष्कृते च समभागिनः के ?
 (उ) सकलभाषाजन्मदात्री का ?
 (ऊ) वृक्षाणाम् आरोहणं कर्तुं कपयः कथं शक्ताः न भवन्ति ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3x2=6

- (अ) कपिञ्जलोपदेशः कस्मात् ग्रन्थात् स्वीकृतः ?
 (आ) धनिनां धनं किम् ?

4124257

(इ) समीपमागतान् शश-कपिञ्जलान् तीक्ष्णदंष्ट्रः किमकरोत्?

(ई) व्यासाश्रमद्वारा प्रकटिताः ग्रन्थाः के?

(उ) शिक्षकः छात्रान् कं प्रश्नं पृष्ठवान्?

(ऊ) चत्वारः पुरुषाः के?

9. एकं पत्रं लिखत।

1x5=5

(अ) पुत्रः/पुत्रिका पितरं प्रति पत्रं लिखत।

अथवा

(आ) विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रं लिखत।

10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिरूपाणि लिखत।

2x6=12

(अ) हरि

(आ) लता

(इ) फल

(ई) किम् (पुं)

11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत।

2x3=6

(अ) वदति

(आ) भवतु

(इ) गमिष्यति

(ई) अजायत

12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत।

3x2=6

(अ) विद्यालयः

(आ) नवोदयः

(इ) वसुधैव

(ई) इत्यादि

(उ) हरये

(ऊ) धेनोऽपि

13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त।

3x2=6

(अ) वधू + ऊहः

(आ) गण + ईशः

(इ) दिव्य + औषधम्

(ई) यदि + एकम्

(उ) गै + अकः

(ऊ) द्विष्णो + अत्र

14. आन्धभाषायां वा आङ्ग्लभाषायां वा अनुवदत।

- (अ) अहं ग्रामं गच्छामि।
 (आ) सा क्षीरम् अपिबत्।
 (इ) वाणी सत्यं वदिष्यति।
 (ई) विद्यासमं नास्ति शरीरभूषणम्।
 (उ) न निश्चितार्थात् विरमन्ति धीराः।

15. एकेन पदेन समाधत्त।

5x1=5

- (अ) घटमादाय दशरथः कुत्र जगाम ?
 (आ) पार्वत्याः तपोवनं कः प्रविवेश ?
 (इ) महतां चित्तं सम्पत्सु कथं भवेत् ?
 (ई) प्रवासेषु मित्रं किम् ?
 (उ) नेहूबोधितः सिद्धान्तः कः ?

16. एकेन पदेन समाधत्त।

- (अ) धैर्यधनाः के ?
 (आ) पञ्चतन्त्रं केन विरचितम् ?
 (इ) तीर्थयात्रानन्तरं कुत्र तीव्रं तपश्चकार ?
 (ई) तृणवत् कान् न गणयेम ?
 (उ) अधिकारिणः कानि प्रदाय बोधयन्ति ?

5x1=5